

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.— Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 103.

Sobota, 20. decembra 1930.

Leto V.

Dr. Karl Renner šestdesetletnik.

Znani voditelj avstrijske socialne demokracije slavi šestdesetletnico.

V nedeljo, dne 14. t. m. je obhajal šestdesetletnico svojega rojstva socialnodemokratski poslanec in prvi avstrijski kancler dr. Karl Renner. Dr. Renner je kmetiški sin iz južne Moravske. Po absolviranju študij je bil uradnik v dunajski državni knjižnici. Izpočetka ni delal javno; pisal je gospodarske, znanstvene in politične razprave ter več različnih brošur in knjig. Podpisoval se je s tujimi imeni, kakor Synoptikus, Payer, Rudolf Springer in drugimi imeni. Kot politik je obravnaval zlasti nacionalni problem ter so imeli avstrijski narodi v njem pomembnega zagovornika na podlagi personalitetnega principa.

Dr. Renner je nasprotnik radikalizma. Akomodiral in razumel pa je vedno tudi najradikalnejše geste in dejanja ter spoštoval disciplino, ki se v avstrijski socialni demokraciji zrcali ravno v tem, da se vsa osebna naziranja o taktiki zlivajo v stranko samo, ki ima končno besedo. Malokateri socialni demokrat je toliko delal kot pisatelj, toliko razpravljal in govoril o teoretičnih in praktičnih vprašanjih socializma in gospodarstva, kakor Renner.

Dr. Renner je govoril leta 1909 ob priliki tivolske konference, ki se je je udeležil z dr. Viktorjem Adlerjem, na ljudskem shodu v ljubljanskem Mestnem domu. Že na tistem shodu je dr. Renner rekel, da je nes pametno, če je na vsakih pet kilometrov državna meja preko narodov istega jezika. Sploh ima Balkan preveč mej, ki ovirajo sožitje narodov. Kulturnemu življenju narodov bi državne meje ne smele biti ovira. Kapitalizem in nacionalni šovinizem ustvarjata meje, da se narodi ne morejo dvigniti kulturno.

Približno te stvari je dr. Renner povedal takrat, ko meščanske stranke še skoro sanjale niso, kaj je kulturno življenje narodov.

Dr. Renner je že dolgo let državni poslanec. Ob uvedbi splošne volilne pravice v Avstriji je bil izvoljen leta 1907 za poslanca in je od tedaj vedno izvoljen v Spodnji Avstriji.

Dr. Renner se bavi zlasti z avstrijskim socialistič. združništvom. Zdržništvo smatra za del delavskega gibanja in ravno pod njegovim vodstvom se je združno gospodarstvo, ki je nekaj ogromnega, že skoro docela centraliziralo. Udejstvuje se pa tudi v politiki in kot predavatelj.

Velike zasluge si je pridobil tudi kot prvi kancler, ko je prevzel težko nalogo, da je s pomočjo stranke konstituiral demokratično avstrijsko republiko.

Dr. Karlu Rennerju izrekamo ob tej priliki svoje čestitke, z željo, da bi še dolgo let uspešno sodeloval v gibanju avstrijskega proletariata.

Profesor Einstein o vojni.

V Zedinjene države v Ameriki so povabili znanstvenika, profesorja Einsteina, da priredi več predavanj. Pri predavanju o Novi zgodovinski družbi v New Yorku je izjavil profesor Einstein, da imamo dve metodi za preprečitev vojne: individualno in mednarodno. »Če bi se le dva odstotka vseh za vojno sposobnih ne hotelo bojevati, bi bilo premalo ječ, da bi vse pozaprli.«

Delavstvo proti poslabšanju socialnega zavarovanja.

Vrhovni forum svobodnih strokovnih organizacij za dravsko banovino in novi načrt zakona za delavsko socialno zavarovanje.

Strokovna komisija za Slovenijo je na svoji seji dne 18. decembra 1930 po zaslišanju referentov glede načrta projektiranega zakona o socialnem zavarovanju soglasno konstatirala:

V načrtu zakona se občutno poslabšuje tako bolniško kot nezgodno zavarovanje samo na škodo delavstva.

Zato zahteva:

1. Zavarovanje za starost, onemoglost in smrt naj se čimprej izvede s sredstvi, ki jih določa sedanji zakon.

2. Prispevki za bolniško in nezgodno zavarovanje morajo ostati v sedanji višini. Sanacija nezgodne panoge se mora izvesti na račun delodajalcev.

3. Samouprava zavarovanja mora ostati neokrnjena.

Načrt zakona o socialnem zavarovanju

je predložen delavskim in delodajalskim korporacijam, da še stavijo eventualne izpreminjvalne predloge. Načrt pomeni marsikatero poslabšanje. Za rodbinske, zdravilne in zdravilišne pomočke so uvedene karente članstva, dajatve deloma reducirane. Znatno je pa poslabšano nezgodno zavarovanje zlasti za ponesrečence, ki imajo le malo članstva, neglede na to, da se je tudi stopnja invalidnosti, ki je prej mo-

rala znašati vsaj nad deset odstotkov delanezmožnosti dvignila na 25%. Kakor je razvideti iz načrta, ima zakon namen preprečiti zavarovanja spekulativne narave, to je, marsikdo je šel v zavarovanje obvezano delo, ki ga prej ni opravljal, zato, da si je pridobil pravico do raznih, zlasti rodbinskih in zobnih dajatev. Nekaj takih primerov je gotovo v bolezenskem zavarovanju. Izključeni so pa taki primeri v nezgodnem zavarovanju, zakaj nikdar še nismo čuli, da bi se bil na primer stavbinski delavec nalašč prevrnil s stavbe, da bo po nezgodi dobival rento. Kompenzacija zavarovanja za starost in onemoglost je malenkostna in je tudi nemogoče, da bi z enim odstotkom zavarovalne premije mogli kaj prida upravititi. Za delavstvo je načrt pravzaprav nesprejemljiv, ker poslabšuje zavarovanje in ga daleč ne odtehta v načrtu objavljeno zavarovanje za starost in onemoglost. Neobhodno potrebno je, da se načrt izboljša. Približno pred dvajsetimi leti je že bivša avstrijska vlada izdelala načrt za starostno zavarovanje. Država je hotela votirati 90 milijonov zlatih kron za to zavarovanje. Pri nas država tudi obeta prispevek kot dodatno rento, ki bo znašal na leto morda en milijon dinarjev, toda le k nepolnim rentam, kar pomeni, da se tudi ta subvencija države polagoma ukine.

Nova francoska vlada.

Dobrohotna nevtralnost socialistov.

Berlinski »Vorwärts« piše med drugim:

Po mnogih naporih je sestavil novo vlado v Franciji bivši generalni predsednik maroški, senator Steeg. Nova vlada ni kartel strank, je pa ministristvo z odločno demokratično tendenco.

Naslanja se v glavnem politično na leve meščanske stranke, desnico tvori »radikalna levica« Loucheurjeva kakor tudi nekateri disidenti iz desnega centra, ki so se zaradi Tardieujeve prevzetnosti ločili od njega. V senatu ima vlada ob sodelovanju Chérona in Barthoua prav zadostno večino. V zbornici pa štejejo stranke, ki so se oficijelno pridružile Steegu, komaj dobrih 200 glasov.

Ministristvo je torej, če hoče vladatai, navezано na podporo 107 socialistov.

Dogovorov glede tega ni. Ipak so v socialistični frakciji pripravljene, kazati novi vladi blagohotno nevtralnost od slučaja do slučaja, če se bo vodila res demokratična politika.

Tardieu sam, ki je poizkušal do zadnjega, da bi Steegov poizkus onemogočil, je s svojo zaigrano obstrukcijo toliko časa vrtal, da je raz-

bil svojo lastno večino, in dosegel tudi, da se je osnovala namesto vlade republikanske koncentracije, ki so jo podpirali tudi radikali, vlada meščanske levice. Izvršila se je prav tako politična pregrupacija, kakor v kartelski zbornici leta 1924. Takrat bi bila izrečno levo orientirana zbornica, pod vodstvom Poincareja, ki se je naslanjala na desnico in središče, lahko osvojila oblast vlade nacionalne edinosti. Sedaj je v zbornici od leta 1928, v kateri absolutno prevladuje reakcija, prešlo vodstvo francoske politike na levico.

Tardieu je še zadnji večer pred sestavo vlade hotel prisiliti Mignota, Flandina in Piétrija, da se upro sestavi nove vlade in da že sprejeta mesta odklonijo. To rovarjenje proti vladi mu je izpodkopalo tla. Nedvomno se bo morala vlada težko boriti z opozicijo prejšnjega ministrskega predsednika Tardieua, toda, ker ima nova vlada računati s sodelovanjem Poincarejevih pristašev, ji opozicija vsaj v prvi dobi ne bo mogla škodovati. Kakor kaže, bo Tardieu tudi v drugem boju za oblast izgubil borbo. Celo »Intransigent«, ki dosledno zagovarja Tardieuja, potrjuje, da je za prve tedne za vlado zadostna večina v parlamentu.

Angleški konservativci.

Baldwin zahteva odstop angleške delavske vlade.

Predsednik angleške konservativne stranke, Baldwin, je na shodu v Glasgou dne 13. t. m. zahteval odstop Macdonalda in razpis novih volitev, češ, da vlada ni dosegla uspehov s svojo politiko. Baldwin pa ni povedal, da delo v glavnem ovira konservativna stranka, ki je v parlamentu najmočnejša in ji je on pred-

sednik. Baldwin je pozabil tudi povedati, koliko dela je že storila delavska vlada za svetovni mir, kako je intervenirala pri raznih državah v prilog človeštva ter da se tudi zani- ma aktivno za pomirjenje Balkana. Njegova konservativna stranka je pa stalno v opoziciji in meče polena pod noge delavski vladi.

Madžarski način volitev.

Kako voli Budimpešta svoj mestni svet?

Budimpešta ima tajno in direktno volilno pravico. Voli 150 mestnih zastopnikov. Volitev bi bila potemtakem popolnoma v redu, kakor v modernih državah in občinah. Vlada je pa poskrbela s posebnim zakonom za sistem uprave, po katerem ima že 36 mandatov vladnih strank večino, dočim bi morale imeti demokratične opozicijske stranke 116 mandatov, če bi hotele imeti efektivno večino v budimpeštanski mestni občini. Občinski volilni red je pa sicer še jako kompliciran. Budimpešta je razdeljena v 14 volilnih okrožij. Vsaki glasovnici, ki se pošiljajo po pošti, je priloženo še posebno priporočilo. In vsaka stranka, ki hoče kandidirati v mestno zastopstvo, mora predložiti za vsako volilno okrožje po 1000 takih priporočil od volilcev. Če hočejo na primer kandidirati, morajo v najkrajšem času zbrati 14.000 takih potrdil in jih predložiti oblasti s kandidatno listo.

Madžarska gospoda se vendar boji tudi teh volitev in je zato razposlala najprej glasovnice pristašem vladnih strank in šele pozneje drugim volilcem. Vrhutega so natisnili 100.000 priporočil več, kakor je volilcev. Vse te stvari so dokazane in v parlamentu se vrše zaraditega najostrejša debate in očitanja vladnim strankam in režimu, kar ni čudno, ker takih gorostasnosti menda ni nikjer na svetu.

Pripomniti moramo še, da so take direktne volitve in tajne obenem samo v nekaterih mestih. Po deželi in drugih krajih so pa volitve na Madžarskem še javne in deloma vezane na cenzus.

V takih razmerah je lahko izvedljiv teror, izvedljiva goljufija z glasovnicami in popolno zatiranje demokracije. Madžarski magnatje so torej še bolj pametni kakor razni kričavi fašisti in diktatorski patrioti a la Hitler, Pabst, Seipel in drugi, ki pravijo, da je zaradi patriotizma treba vzeti narodu politične pravice.

Zakon o davku na samce.

Dne 16. t. m. je kralj podpisal zakon o davku na samce.

Novi zakon določa, da mora vsak samec, ki je dopolnil 30. leto, vsak ločenec in vdovec, če stalno stanuje v mestih ali krajih s sedežem srezkega poglavarstva in je tam zadolžen z davki, plačevati davek. — Vdovci plačajo davek, če so brez zakonskih otrok, ločenci pa, če so sodno ločeni. — V veljavo stopi zakon dne 1. januarja 1931. Davka so oproščeni duhovniki, aktivni vojaki, obsojenci za dobo kazni, dalje tujci, osebe, ki niso sposobne, da same upravljajo imetje ter končno popolni invalidi. Nadalje tudi nameščenci in delavci, ki ne zaslužijo več kot 2500 Din.

Davek je odmerjen: od 30.—35. leta 50%, od 35.—40. leta 40%, od 40.—50. leta 25%, od 50.—60. leta 10% na državne davke.

Za točno izvrševanje zakona so odgovorni občinski organi.

Plačevanja neposrednih davkov in vseh doklad, ki se odmerjajo po tem davku, so oproščene osebe, ki imajo deset ali več živečih otrok in osebe, ki so imele vsaj nekaj časa deset živih otrok.

Špekulacija z revščino naših rudarjev.

Kako nekateri pojmujejo podpirne akcije zasebnih humanitarnih ustanov.

Zivimo v izredno težkih časih. Gospodarska kriza vlada vsepovsod. Kakor povsod, zadene ta kriza predvsem le uboge človeka. Kaj zato, če imamo krizo v premožni industriji kot še nikoli, delničarjem Trboveljske družbe se bodo mogoče samo dividende zmanjšale (pravim mogoče?), drugače pa ne bo nikdo prizadet, najsibo ravnatelj ali pa zadnji paznik. Ti vsi imajo svoje mesečne plače, ne glede na to, koliko šihov se dela. Ne sme se pa misliti, da smo jim nevoščljivi, saj so plače nižjih kategorij uradništva in poduradništva itak dovolj borne. Vendar vso težo občuti le rudar, ki svoje šihite izgubi, posebno tisti, ki je na gospodski dnini, oz. če v akordu slabo zasluži. Izgubljenega zasluga ne more nikdar več nadomestiti.

V tej težki bedi in pomanjkanju, ki vlada pri večini rudarskih družin in ko so vsa zastopstva rudarjev, predvsem pa Zveza rudarjev Jugoslavije, povdarila na vseh v poštev prihajajočih mestih potrebo po organiziranju javne pomoči za stradajoče rudarje, žal le, da brez uspeha, se je začelo organizirati razne privatne podpirne akcije. Razna humanitarna društva, posebni pomožni odbori, so začeli pobirati prostovoljne darove po vsej banovini in tudi v tujini — za stradajoče rudarje.

Mi gotovo nimamo nič proti temu, če smo že tako daleč prišli, da se mora za zdrave, delavljne ljudi javno beračiti, da se jim v njihovi bedi na kakršenkoli način pomaga. Odločno smo pa proti temu, da bi kdo, bodisi kot oseba, ali pa kot predstavnik kakega takozvanega strokovnega ali verskega združenja, javno zbiral prispevke in jih potem delil le med svoje člane ali pa, da bi se za javno nabrani denar dajale rudarjem nakaznice za živila, ki se jih pa more vnovčiti le v združnih prodajalnah tem humanitarcem blizu stoječih organizacij.

To se dogaja v revirjih Trboveljske družbe in proti temu mi odločno protestiramo. V tej bedi v javnim imetjem delati med rudarji reklamo zase, smatramo za umazan in duhu časa neodgovarjajoč način organiziranja pomoči.

Kakor zgoraj rečeno, so rudarji danes žal primorani, da apelirajo na plemenita srca, ali tisti, kateri se temu apelu odzovejo, ne smejo biti pristranski pri razdelitvi tujega denarja in darov. Javno nabran denar in druge potrebsčine se naj pošlje

Če si z naročnino v zastanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. ---

Prava KOLIŠKA CIKORIJA.

na pristojne občine, in le-te naj v sporazumu z delavskimi zastopniki razdele vse to po najboljši vesti med najpotrebnejše, brez ozira, kje bo dotični potem za tak denar blago kupil.

Veliko zborovanje rudarjev

v dvorani Delavskega doma. — Predlogi za izboljšanje neznosnega stanja.

V nedeljo, dne 14. t. m. je sklicala Zveza rudarjev Jugoslavije v Delavskem domu v Trbovljah javen rudarski shod z dnevnim redom: Položaj rudarjev in nabavni prispevek.

Zanimanje za ta shod je bilo ogromno. Dvorana Delavskega doma je bila že pred napovedano uro nabito polna. Udeležba rudarjev je znašala nad 1800.

Po otvoritvi shoda je dobil besedo s. J. Arh, ki je navzočim obrazložil, da to, kar jim je namenila dati Trboveljska družba, ni nabavni prispevek, temveč samo nekaka podpora. Delavstvo je prosilo za izplačilo nabavnega prispevka v lanskem iznosu, kar bi obremenilo družbo za okoli 3.8 milijona Din. Način delitve te podpore je pri rudarjih vzbudil kritiko. Ta podpora pa je tudi na vsak način premala za vse, ki so prizadeti.

To smo smatrali za potrebno, da povemo tistim, ki se jih to tiče. Povemo jim pa tudi, da bomo vse njih početje budno zasledovali in če bo treba, bomo o tem tudi na višjih mestih spregovorili. Opazovalec.

K drugi točki je poročal s. J. Arh o položaju rudarjev. Ugotovil je opasnost te krize za bodočnost. Povedal je, da je to stanje trajno nevdržno in da se bodo morali merodajni krogi na vsak način zanimati za premožovno krizo. Ne gre, da bi se pustilo toliko nedolžnih družin upropastiti, ker to tudi ni v interesu države same. Tozadevno je Zveza rudarjev že poslala primerno vlogo na Delavsko zbornico z zahtevo, da se naj v najkrajšem času skliče tozadevna konferenca pri banski upravi.

Delavstvo je vzelo izvajanja govornika z odobravanjem naznanje.

Doma in po svetu.

Dr. Miško Radošević je pred kratkim izdal študijo o pokojnem hrvaškem javnem delavcu Franu Supilu. Fran Supila je bil gotovo pomemben hrvaški meščanski politik, imel pa je tudi svoje slabe strani in ga Radošević pretirano v zvezde kuje. Za Supilo danes ne gre, pač pa je zanimivo, da je ta Radošević tisti Miško Radošević, ki se je leta 1920 geriral kot najradikalnejši socialist in je hodil tedaj iz Zagreba v Slovenijo cepit socialistični pokret. On nosi veliko krivde, da je leta 1920 prišlo do razkola v delavskem pokretu v Sloveniji. Ko pa se je Radoševiću in njegovim drugovom posrečil razkol, je po vukovarskem kongresu zapustil delavske vrste in izginil s površja. Razkol pa je ostal in je polovica delavcev v Sloveniji pod vodstvom ljudi, ki so danes tudi večinoma v meščanskih vrstah, odšla med komuniste. Kasneje se je Miško zopet pojavil, in sicer v — radikalni stranki. Z vso svojo ekstazo je tedaj slavil Pašičevo radikalno stranko kot edino rešiteljico našega naroda. Kmalu pa je zapustil tudi radikalno stranko. Lansko leto se je zopet pojavil kot prisilni upravitelj v konkurzu radičevskih gospodarskih organizacij. V tem svojem poslu se ni omejil samo na advokatsko zaščito upnikov in vlagateljev, temveč je konkurz tudi v zagrebških dnevnikih obdeloval in je o tem izdal tudi debelo knjigo. Sedaj se je zopet pojavil kot obževalatelj Supila. To je treba pibiti, ker se ne sme pozabiti, kdo je leta 1920 sodeloval pri razbijanju socialističnega pokreta v Sloveniji.

Nov član Mednarodnega urada dela. Generalni ravnatelj Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je bil imenovan za stalnega člana komisije pri Mednarodnem uradu dela v Ženevi.

Vzajemnost v socialnem in ne-zgodnem zavarovanju med Jugoslavijo in Avstrijo. V Beogradu se vrše sedaj pogajanja v zunanjem ministertvu z zastopniki ministertva socialne politike v svrhu sklenitve konvencije med Jugoslavijo in Avstrijo glede vzajemnosti v socialnem zavarovanju, to je bolezenskem in ne-zgodnem. Na Dunaju so se pričela pogajanja dne 15. t. m. Konvencija bo slična oni, ki je bila sklenjena pozimi l. l. z Nemčijo.

Polemika o kulturnih problemih. V »Slov. Narodu« od 15. t. m. je člankar pod šifro A. S. temeljito obračunal s tistimi literati, ki toliko besedičijo o narodu in narodnosti. Škoda, da nam prostor ne dopušča, da bi ponatisnili cel dotični članek. Nanj pa opozarjamo vse svoje čitatelje, ki se zanimajo za kulturne probleme.

Za brezposelne je darovala Delavska zbornica ljubljanski občini 1500 Din, mariborski 1000 Din in

celjski 500 Din s prošnjo, da razdele ta znesek občine za božič med najbolj potrebne brezposelne. Pričakovati je, da dajo občine tudi kaj iz svojega.

Nezgodna z avtomobilom. Na cesti od Vrhnike do Ljubljane se je pripetila v pondeljek težka nezgodna z avtomobilom. Avtomobil je vozil z Vrhnike v kraju Log pri Drenovem griču. Pot je nekoliko strma in železniško progo zastira majhna hišica tik preden prekrži vrhniško cesto. Šofer ni pazil, da utegne voziti železnica tisti hip čez cesto, videl pa ni vlaka, ker ga je zastirala hišica. Tako se je zaletel v lokomotivo vlaka, ko sta se srečala na cesti vlak in avtomobil. Smrtno se je ponesrečil šofer, od drugih potnikov so trije sicer težko poškodovani, dva pa lažje. Po katastrofi se je vnel bencin in je avtomobil pričel goreti in tudi potnikom se je vnela obleka.

Kongres strokovno organiziranih železničarjev se je vršil 15. in 16. decembra na Dunaju, ki se ga je udeležilo okrog 1000 delegatov iz Avstrije. Prišla so tudi odposlanstva iz Nemčije, Čehoslovaške, Ogrske in Belgije ter zastopstvo transportne internacionale iz Amsterdama. Vdile so se resne in stvarne debate o gospodarskem položaju in se je obsojalo reakcionarne poskuse raznih Strafellov. Ali proti volji strnjene fronte svobodnih železničarskih strokovnih organizacij se ne bo ničesar zgodilo. V Avstriji je 82 odstotkov železničarjev organiziranih v svobodni strokovni internacionali, za 6 in pol odstotka več kakor leta 1924.

Čehoslovaška vlada je ustanovila posebna delavska sodišča, ki bodo sodila izključno v sporih med delavci in delodajalci; zlasti bodo pa poravnavala spore v slučaju stavk.

Čehoslovaška trguje z Rusijo. Po poročilu čehoslovaško-ruske trgovske družbe v Pragi, se je trgovina med obema državama v zadnjem letu pomnožila za 80% in znaša v tem letu 404 milj. K. č. Gre večinoma za uvoz čehoslovaškega blaga v Rusijo, predvsem železa, jekla in raznih strojev. Družba si bo prizadevala dvigniti tudi import ruskega blaga v Čehoslovaško, predvsem kalcijeve sode, ki jo ima Rusija v izobilju, a jo čehoslovaška steklarska industrija nujno rabi. Predsednik čehoslovaško-ruske trgovske družbe, Vanek, se je glede takozvanega ruskega dumpinga izrazil, da je nesmiselno, govoriti o kakem dumpingu, ker Rusija nima nobenega blaga toliko v zalogi, da bi mogla z njim preplavljati svet, ampak producira sproti, kar nujno rabi za svoj izvoz, da zamore v inozemstvu potem nakupiti produkte, ki jih nujno rabi zase. Če so ti

produkti mogoče nekoliko cenejši kakor drugod, je to pač rezultat drugačne produkcije in razpečavanja v Rusiji. Zastonj pa tudi Rusija ne more razmetavati svojega blaga. Vsaj v Čehoslovaški o kakem ruskem dumpingu ni bilo ničesar čuti.

Carinska vojna med Čehoslovaško in Madžarsko. Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Čehoslovaško in Madžarsko so se razbila. Madžarski listi trdijo, da Čehoslovaško niso vodili kmetijski, ampak politični interesi. Koncesije zahtevajo zlasti čehoslovaški agrarci. To je glavni vzrok, da so se pogajanja kratko razbila.

Maršal Pilsudski je po »slavni zmagi« pri volitvah v poljski parlament odšel na daljši dopust. Najprej je odšel v Francijo, potem se nastani za daljšo dobo na Madeiri. Zeli menda, da na Poljskem nekoliko pozabijo njegova politična preganjanja.

Francoski politik Poincare, ki je bil bolehen in slabel že dalje časa, je resno obolel. Zadel ga je obenem lahka možganska kap.

Zaradi bančnih polomov v Parizu je obtoženih 181 bankirjev, od katerih jih je 35 v zaporih.

Proti nezaposlenosti. Angleška delavska vlada je naročila za 160 milijonov funtov (43.835 milijonov Din) javnih del. Ta glavnicca se razdeli na naročila industrijskih produktov, za javna pota, železnice itd.

Stalinovega sina so zaprli v Rusiji. Stalinov sin je baje agitiral med moštvo črnomske vojne mornarice za opozicijo. Zato so ga v Odesi vtaknili v ječo.

Drugo prekosibirsko železnico namerava graditi sovjetska Rusija. Da otvori trgovini neizmerne severosibirske gozdove in bogata ležišča raznih rud, namerava graditi železnico, ki bo vezala Moskvo ali Leningrad z Vladivostokom preko severosibirskih provinc ob Obu, Irlišu, Tungaski in Leni ter se bo pri Habarovsku združila s staro prekosibirsko železnico. Dolga bo približno 8000 km in bo tvorila izhodišče za 90.000 km rečne plovbe severosibirskih rek. Pot med Moskvo in Sibirijo se bo s to železnico skrajšala za 2000 km. Tudi preskrba države in inozemstva s sibirsko pšenico bo na ta način zelo olajšana. Uresničenje tega načrta bo zahtevalo velikanskih žrtev, truda in vztrajnosti, bo pa obenem dokaz velikih sposobnosti in napredka ruskega naroda.

Pet in pol milijarde dolarjev potrebujejo v Zedinjenih državah za omiljenje gospodarske krize. Ameriški gospodarski (kapitalistični) krogi so baje zelo v skrbeh radi velike nezaposlenosti. Pri zadnjem zasedanju kongresa je bilo stavljenih več predlogov, kako se naj gospodarska kriza omili. Po teh predlogih bi bilo treba pet in pol milijarde dolarjev, med tem, ko je Hoover predlagal samo 150 milijonov. Predsednik je izjavil, da se hoče vlado s pretiranimi finanjskimi zahtevami preobremeniti.

Nov borzni krah na newyorški borzi. Dne 10. t. m. so padli v New Yorku industrijski papirji. Izguba iznaša 96 milijard dolarjev (5390 milijard dinarjev).

V Bombayju je prišlo do hudih spopadov med indijskimi nacionalisti in policijo. Umrli je ugledni vodja indijskega pokreta, Beach. Pogreba se je udeležila ogromna masa indijskega ljudstva, baje 100.000 oseb, ki so nameravali prirediti pogrebni spoved po glavnih mestnih ulicah. Policija je spoved ustavila, češ, da ogroža promet. Prišlo je do spopada, pri katerem se je morala policija prvotno umakniti; šele ko je dobila znatno ojačenje, se ji je posrečilo, da monstrante razkropiti. Pri tem je bilo 40 oseb težje ranjenih in 200 aretiranih. Beachovo truplo je policija zaplenila in ga skrivaj odpremila v krematorij.

O ponovnem gibanju »rdečih čet« poročajo iz južne Kitajske. Na otoku Hoinau so komunistične čete polovile 36 misijonarjev. Njih usoda je negotova. Angleški in ameriški konzuli so zaprosili za pomoč.

Kdo je Ivar Kreuger? Ivar Kreuger je švedski kralj trusta vžigalic, ki posojuje raznim državam denar in jemlje razne monopole v najem. Tudi naš monopol vžigalic je v njegovih rokah. Mož je tretji najbogatejši človek na svetu. Star je že nad petdeset let, pa je še vedno samec. To bi bilo interesantno za neveste: bogat, samec in preko »norih« let, kakor pravimo. Kreuger je skrivnostni človek, živi zase. Potuje vedno sam, ne mara javnih prireditev in poedin. Odklanja odklonjanja in parade. Svoj veliki obrat vodi z uradništvom, prav malo pisem rešuje sam. V vseh važnejših uradih pa ima svoje zaupnike, ki imajo njegova najširša pooblastila. V svojih inozemskih zastopstvih pa ima svoje sošolce. Vžigalčna družba ima staro uradniško osebo. In Kreuger pravi, da dokler bo on pripadal družbi (doslej je 17 let), ne sme biti nihče odpuščen iz službe, razen žen, ki se zaradi poročitve same odpovedo nadaljnji službi.

Albanski kralj Zogu se ženi? Pisali so, da je kralj Zogu bolan, sedaj pa poročajo, da se na prigovarjanje Italije ženi v Bolgariji, in sicer, da se namerava poročiti s sestro kralja Borisa, Evdoksijo. Poroki so ovira zopet verske razlike. Italija misli doseči s tem politično kupčijo.

Rimski zaklad so našli. V zasutem starorimskem mestu Pompeji, ki ga še vedno odkopavajo, so našli v kleti starorimske hiše zaboje z raznimi zlatimi in srebrnimi predmeti iz starorimske dobe, med drugim zlat pribor za štiri osebe, obstoječ iz kroznikov, skled, vilic itd.

Poglavar ruske pravoslavne cerkve v pregnanstvu umrl. »Morning Post« poroča iz privatnega ruskega vira, da je patrijarh ruske pravoslavne cerkve, Peter, v pregnanstvu v Sibiriji umrl. Patrijarh Peter se je trdovratno branil priznati sovjetsko avtoriteto, radi česar je bil izgnan.

Starčki in starke, ki v Vaših starih dneh trpite največ vsled revmatizma, drgnite torej dnevno Vaše utrujene ude s preparatom »Alga«; počutili se boste prerojene in sveže.

Kulturni pregled.

Vse najboljše

knjige dobi v knjižnici Delavske zbornice v Ljubljani in Mariboru. Socialno-znanstvena, strokovna, tehnična, zdravstvena, potopisna dela ali lepe socialne, družabne, zgodovinske in druge romane ter povesti. Za štirinajst dni plačlaš malenkostno izposojnino in imaš ob večerih ter ob nedeljah in praznikih najlepše razvedrilo. Ljubljanska knjižnica je izdala nove tiskane sezname knjig, iz katerih se vidi, da je to gotovo najboljša javna knjižnica pri nas. Dosega tudi slične knjižnice v inozemstvu. Če poveemo, da vsak mesec nakupi 300—500 novih knjig, bo vsakdo vedel, da nima samo stare zaloge dobrih knjig, temveč da si redno nabavlja vsako lepo novoizšlo knjigo. Isto velja za mariborsko knjižnico.

Okrog 5000 ljudi že obiskuje knjižnici Delavske zbornice. In koliko delavcev, koliko naših prijateljev še ni med temi obiskovalci! Profesorji, učitelji, zdravniki, ljudje vseh stanov si izposojajo knjige iz knjižnice Del. zbornice. Tudi mnogo delavcev. Vendar mnogo premalo. Delavci—možje, čitajte vendar dobre knjige, dajte, da jih bo čitala še žena in otroci. Ali ni mar mnogo lepše razvedrilo dober roman, nego poseadanje in zapravljanje denarja po gostilnah? Saj vendar čutite, da se človekovo življenje ne sme izrpati samo v tovarniškem delu, v jedi in pijači. Tako živi žival. Mi pa smo ljudje. Toda človek, ki ne misli, človek, ki nima nobenega duhovnega življenja, je slabši od živali.

Kdor se ni vpisan v knjižnico Delavske zbornice, naj to čimprej stori. Vpiše se lahko vsakdo. Treba je le prinesiti s seboj kako legitimacijo. Vpisnina znaša samo Din 2.—. Če hočeš, da doma izbereš in napišeš številke knjig, ki jih misliš brati, si kupi tiskan seznam knjig. Obsega 200 strani in stane komaj Din 10.—. Če sam ne utegneš vedno hoditi v knjižnico, gre lahko nekdo drugi namesto tebe: da knjižničarju številke in dobi knjige.

Delavci izven Ljubljane in Maribora si lahko izposojajo knjige na ta način, da nekdo jemlje knjige za več tovarišev. Tudi po pošti Vam jih pošlje knjižnica. V tem slučaju je seveda treba posebej plačati poštnino.

Knjižnica v Ljubljani posluje v palači Delavske zbornice na Miklošičevi cesti, knjižnica v Mariboru pa v palači Pokojniškega zavoda. Odrpni sta vsak delovnik od 10.—12. ure dopoldne in od 5.—8. ure zvečer. Kdor ob drugih dnevih ne utegne, lahko pride v knjižnico vsaj ob sobotah zvečer.

Delavci, čitajte, mislite, izobražujte se!

Božič in železničarji.

Mizerno stanje naših železničarjev.

Božič, praznik veselja, je tik pred durmi, toda železničarji, vsaj velika večina njih, se ga boje, ker niso za njegov prihod niti najmanj pripravljani. Materijelni položaj železniškega osebja pri nas je skrajno mizern, kajti skoro bi rekli, **dve tretjini naših železničarjev ne prejema preko 1000 Din mesečno.** Od ostale tretjine, okoli 25.000 pa je komaj 10.000 takih, katerih prejemki presegajo 2000 Din mesečno. Mnogo tišočev je takih, katerih dohodki varirajo izmed 700 Din in 800 Din kosmatih dohodkov. Od tega pa v največ slučajih požrejo nove najemnine **300 do 500 Din mesečno.** Ostanek za življenje družine, sestoječe recimo iz štirih glav, je tako majhen, da ne zadostuje za najbolj primitivno življenje. Pri tem pa so najhujše prizadeti slovenski železničarji, ki so bili poprej vajeni mnogo boljših razmer. Zato oni prenašajo pomanjkanje mnogo težje kot njihovi tovariši v južnih pokrajinah, čeravno tudi ti poslednji ne dosežejo eksistenčnega minimuma za njihove razmere. Tudi je življenje v Dravski banovini splošno dražje. To velja zlasti za kruh in mnoge druge pridelke. Pomanjkanje je pri naših železničarjih stalen gost. To pomanjkanje se je posebno poostriilo takrat, ko se je pri nas valuta zamenjala in so se cene vsem življskim potrebščinam početvorile, t. j.: kolikor se je preje dobilo blaga za eno krono, toliko se ga je malo pozneje moglo dobiti za en dinar. V zadnjih devetih letih so se sicer železniški tarifi ponovno povišali, enkrat za 50%, pa zopet za 50%, toda plače so se le neznatno zvišale in so torej ostale daleč, daleč za stanjem, ki je vladalo leta 1920. Najhujši udarec pa je zadel železničarje z odpravo stanovanjske zaščite, kajti nad 90 odstotkov je takih, ki nimajo lastnih, oz. službenih stanovanj, temveč so izročeni na milost in nemilost hišnim posestnikom, ki zahtevajo za trisobno stanovanje po 300—500 Din mesečno, ne oziraje se na minimalne prejemke svojih najemnikov. Železničarji so tedaj stisnjeni med dva kamna. Na eni strani tako majhni prejemki, da ne zadoščajo za življenje niti onemu, ki ima lastno stanovanje, na drugi pa silno navijanje najemnin. In če vlada to silno pomanjkanje ter revščina trajno, tedaj se isto še mnogo bolj čuti ob večjih praznikih, a najhujše je v tem oziru ravno ob božiču, ko ne pritiska samo glad, temveč pritiska še zima.

Ljubljana.

Delavski oder „Svobode“

uprizori v nedeljo 21. decembra 1930 ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice, reprizo drame Maksima Gorkega „Na dnu“.

Premijera 7. decembra in gostovanje v Varaždinu 29. novembra, sta dokazala, da so uloge v pravih rokah. Kritika je povdarila, da so igralci svoje uloge ne igrali, nego naravnost živeli.

Repriza bo gotovo še mnogo boljše. Zato vsi, ki še niste videli te drame in igralcev Delavskega odra, pridite. Vstopnice so že v predprodaji v pisarni Strokovne komisije. Cene sedežev so: 12, 10, 8, 6 Din, stojšča 4 Din.

Na svidenje!

Delavski oder »Svobode«.

Zalog.

Dramatični odsek tukajšnje »Svobode« vprizori dne 21. t. m. v dvorani g. Cirila Požarja burko v treh dejanjih »Moč uniforme«. Igralci pojo vse v igro spadajoče kuplete. Ker je to prvi nastop v letošnji sezoni, vabimo tudi tem potom vse sodruge in sodružice, delavce v našem kraju, kakor tudi iz bližnje okolice. Smeha bo dovolj. Posetite nas s svojo navzočnostjo, če že ne z drugim, vsaj s tem poplačate naš trud.

Maribor.

Nadure je treba dokazati. Zadnji čas se množe pri sodišču tožbe delavcev za 50% ni dodatek nadur, ki ga mora delodajalec plačati po § 10 zakona o zaščiti delavcev iz l. 1922. Pri tem pa se ponovno izkaže, da delavci ne shranjujejo svojih plačilnih listkov in potem ne morejo dokazati števila izvršenih nadur. Delodajalci pa imajo seveda dobro zapisane vse napravljene delovne ure. Dokazati pa mora število nadur tisti, ki toži in zahteva plačilo, t. j. delavec. Seveda lahko delavec tudi zahteva, da tovarnar predloži svoje mezdne knjige, ampak pri tem riskira delavec eventualno plačilo delnih stroškov, če toži preveč. Opozorjamo torej ponovno delavce, naj si vedno shranjujejo plačilne listke, in si tudi sicer zapisujejo v koledar vsak dan sproti izvršene nadure. Skrbite tudi, da boste imeli priče o izvršenih nadurah. Šele potem je tožba za delavca varna. Posebno pa tudi nikdar ničesar ne podpisujte tovarnarju pri izplačilu, da Vas ne ujame s kako izjavo, s katero bi se odrekli vsem daljnjim zahtevam. Take izjave namreč zadnji čas dosledno nekateri delodajalci podtikajo delavcem in se potem pri sodišču na nje sklicujejo. Bodite previdni!

Zimski kres »Detoljuba«. Letošnji zimski kres društva »Detoljub« v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 21. decembra v beli dvorani pivovarne Union (Götz) ob 3. uri popoldne. Kakor vsako leto, bodo tudi letos otroci sami skrbeli za praznovanje tega dneva miru. Vabljeni so vsa prijateljska društva, vabljeni so tudi vsi dobrotniki, ki podpirajo »Detoljub«.

Božične okraske kupujte le v papirnici Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6.

Trbovlje.

Smrtna nesreča v cementarni. Dne 13. t. m. je postal transmisijski mazač na nakladalnici cementarne v Trbovljah, Ferdo Drogenik, žrtev sistema, ki vlada v tej tovarni. Delo, ki zahteva, da ga opravljata dva, ali trije delavci, mora opravljati le en sam delavec. Tako je moral ponesrečeni Drogenik izven svojega dela tudi snažiti in čistiti vso mehnično transmisijsko napravo za polnjenje vreč s cementom, prevažanje ter nakladanje istih v vagone. Mehnično napolnjenje in prevažanje cementnih vreč povzroča mnogo prahu, ki se mora stalno čistiti s strojev. Med mehnično transmisijsko in zidom v ozadju je zelo ozek prostor in še ta ni zadostno zavarovan. V ta ozki prehod mora stopiti delavec, ako hoče osnažiti napravo. In tu je opravljal čistilna dela tudi Drogenik ter je našel smrt. Transmisijska pneumatika ga je pri delu zajela in zavlekla med valjarja. Na glasen vrišč so prišli drugi delavci in so ponesrečenca izvlekli že skoro mrtvega izpod transmisijske. Rešilni avto, ki je bil takoj na razpolago, ga je odpeljal v rudniško bolnico, med potjo pa je že umrl. V cementni tovarni v Trbovljah bo treba korenite remedure. Z delavci in delavkami postopajo pazniki na način, ki ni pri nas običajen. Stare, izkušene delavce, ki delajo na enem oddelku že mnoga leta se premešča na drugo delo ter se jim krajša plače, ne da bi se delavcu dokazala kaka krivica, odnosno nepravilno opravljene posla. Delavci zaslužijo pri tem napornem, zdravju škodljivem delu od Din 15.— do Din 44.— dnevno, največ jih je, ki zaslužijo le Din 30.— dnevno. Po zakonu izvoljene zaupnike in pritožbe delavcev se največkrat nič ne upošteva. Zaupniki sami so podvrženi nevarnosti, da se jih premesti na slabše delo, če se drznejo o teh razmerah sploh razpravljati. Skrajni čas bi bil, da podvzame inšpekcija dela korake v svrhu odprave nedostatkov v podjetju, delavcem pa priporočamo, da naj se organizirajo v svrhu zaščite pravic.

Praktični tečaj za žensko domačo obrt, katerega otvoritev je omogočila Delavska zbornica v Ljubljani,

se bo pričel kmalu po novem letu. Pouk bo poplofoma brezplačen in bo trajal od 1—3 mesecev. Tečaj se bo organiziral po krajevni potrebi tako, da ga bodo lahko obiskovale brezposelne žene in dekleta po dnevu, ostale pa ob večernih urah. Ravnateljstvo in učiteljstvo državnega zavoda bo vsem obiskovalcem zelo naklonjeno. Prijave se sprejemajo do vključno 31. decembra t. l. v socialnem uradu tržke občine trboveljske. Na poznejše prijave se ne bo mogoče ozirati. Vstop imajo vse ženske in dekleta brez razlike stanu.

Zagorje.

Splošna gospodarska zadruga »Delavski dom« v Zagorju naznanja vsemu delavstvu in ostalim občanom občine Zagorje, da prične v soboto, dne 20. decembra v hiši g. Ivana Derhovskega v Zagorju z **lastno mesarijo.** Vse ostalo je razvidno iz plakatov, ki so nalepljeni po trgu. Končno poročilo pa bosta podala ss. J. Arh in F. Šober na tozadavnem shodu, ki se bo vršil v nedeljo, dne 21. t. m. ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Bervarja na Toplicah. Zagorjani, vsi na shod!

Bistrica pri Limbušu.

Drago Fürst, Zopet enkrat je neizprosna smrt segla med naše vrste in nam ugrabila zvestega člana »Konzumnega društva« v Bistrici s. Dragotina Fürsta. V najlepši dobi življenja ga je uničila proletarska bolezen jetika. Zapušča bolno ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok. Naj mu bo lahka zemlja, njegovi družini naše sožalje!

Nova prodajalna. Neverjetno in smešno se nam zdi, ko slišimo, da dobimo še eno trgovino v našem kraju. Res smešno, ako pomislimo, štiri trgovine v tako majhni občini kot je Bistrica! Pripomniti moramo, da otvarja četrto prodajalno bivši poslovodja podružnice Konzumnega društva. Da bo zadružnikom tukajšnje podružnice znano, kakšnega načina agitacije se poslužuje omenjeni gospod za svojo trgovino, naj navedemo nekaj besed, katere je govoril strankam naše podružnice: »No, očka, sedaj bom tudi jaz odprl svojo prodajalno. Kar je boljših strank, pridejo itak vse k meni! Nagovorjeni član ga potem vpraša, če bodo našo prodajalno zaprli in blago nazaj poslali: »No, blaga že ne bo potreba nazaj pošiljati, to lahko jaz prevzamem in ga v svoji prodajalni prodam.« Človek res ne ve, ali bi se smejal ali jezil nad tako agitacijo uslužbenca, ki bi sedaj rad rušil našo zadrugo, pri kateri je bil toliko časa v službi in katere temelj je postavljen iz zavednih članov. Ko govorimo o zavednih članih, mislimo da ne pretiravamo. Ker, če delavec gre mimo privatnih trgovin tričetrt ure daleč do svoje prodajalne po blago, tedaj mislim, da smemo govoriti o zavednosti. Res je, da je v privatnih trgovinah včasih cenejše blago, kar je tudi v škodo naše podružnice, pa kljub temu napredujemo. Zavednost bo tudi tukaj zmagala. Omenjeni gospod se bo lahko prepričal, da se naših članov ne da kar tako pridobiti. Ker pa že hoče, naj kar poizkusi svojo srečo. — Član Kodesa.

Radio.

Radio na Japonskem. Japoncem je v ponos, da drže korak z daljnim zapadom, kadar velja za tehnične osvojitve. Z dovoljenjem za gradnjo radio-postaj in za javno uporabljanje radia, pa je japonska vlada dolga leta odlašala. Šele nedavno se je otvorila v Tokiju prva radio-postaja v Japonski, ki so ji sledile postaje v Osako in nekaterih drugih krajih. Vzrok za rezerviranost je v strahu pred »nevarnimi idejami«, izraz, ki pomenja boljševiško propagando. Japonska vlada se namreč boji, da bosta ruski postaji Vladivostok in Habarovsk vzeli vso deželo na piko in jo izpostavili hudi propagandi v japonskem jeziku. Da pa so slednjič le dali dovoljenje za radio, ima svoj vzrok menda v dejstvu, da so baje iznašli sistem, kako izločiti nepoklicno poseganje ruske propagande v območje sprejemanja japonskih radio-amaterjev.

Zbirajte za tiskovni sklad!

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE.

Din 240.—, 290.—, 350.—, 390.—, 490.—, 690.—, 790.—

ZA DEČKE:

Din 250.—, 290.—, 330.—;

GAMBETA OD 11 DO 14 LET:

Din 230.—, 260.—, 290.—;

MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:

Din 130.—, 150.—;

OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.

Din 110.—, 115.—, 130.—, 135.—, 150.—, 170.—;

RAGLAN:

Din 600.—;

HLAČE

Din 90.—, 105.—, 130.—, 140.—, 150.—, 180.—.

Vrsta
Tek. štev.

Prodajna
cena

Prodajna
cena

50

Pazite
na gornjo ceno!

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode te uverili o resničnosti naših navedb,
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno!

Pazite se pred ponaredbami!

Reumatičarji

Nabavite še danes
1 steklenico

ALGA

ZA MASAŽO

kajti že jutri Vas bo
USPEH
IZNENADIL

Če Vas boli ali trga

V

{ kosteh - rokah - nogah
sklepah - plečih - zobeh
kolkah - žilah - glavi

ALGA

PREMAGA BOLEZEN TAKOJ

DOBIVA SE POVSOD

LABORATORIJ „ALGA“
SUŠAK

1 steklenica

Din 16.—

4 steklenice „ALGE“ Din 77.—
8 steklenic „ALGE“ Din 131.—
14 steklenic „ALGE“ Din 205.—
25 steklenic „ALGA“ Din 320.—

Hitro se en zvezek!

od
Papirnice

Ljudske tiskarne
Slomškov trg 6

Popravila ur

srebrnine,
kakor tudi
gramofonov
najboljše, hi-
tro in poceni

M. JIGER-JEV SIN
URAR

Maribor, Gosposka 15

Božična in novoletna darila so:

ročne torbice, listnice, denarnice, aktovke,
kakor tudi potni kovčki, nahrbniki, doko-
lenice i. t. d. Vse to v največji izbiri pri

IVAN KRAVOS

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Božična darila!

Ure, zlatnino in srebrnino ku-
pite najboljše in po zelo znižanih cenah
samo pri

JAKOB MULAVEC
URAR

Kralja Petra trg št. 1, pri Magdalenski lekarni
Neodgovarajoče se zamenja ali vrne denar.
Kupujem lomljeno zlato po najvišjih cenah.

KLOBUKI

iz žameta in klobučevine v modernih fa-
conah po najnižjih cenah kakor tudi klobuki
za otroke v največji izbiri.

Popravila točna in po ceni!

MODISTINJA M. JAHN
MARIBOR, STOLNA ULICA 2

PRISTOPAJTE K ZADRUGI

„DELAVSKI DOM“

KOLESARJI, POZOR!

Ker je sezona za vožnjo s kolesi končala, je treba, da skr-
bite že sedaj, da bodo kolesa pripravljena za prihodnje
leto! Potrebno je torej, da se kolo temeljito pregleda, razloži,
emajlira, ponikla, ležišča zbrusijo, očistijo ter namažejo z naj-
boljšo vazelinom in nato zopet sestavi, tako da je kot novo pri-
pravljeno za bodočo sezono. — Vse to se popravi najboljše v
špecialni mehanični delavnici

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR

Tattenbachova ulica št. 14, nasproti Narodnega doma.

Šramba koles in motorjev čez zimo.

Brezkonkurenčne cene! — Točna in solidna postrežba!

**Darilo-
veselja**

je glasba. Dragocen dar, ki pri-
naša radost v domove. Zahtevaj-
te, da Vam neobvezno razkažemo
naše pousod čislane instrumente.
Obiščite nas in presenetila Vas bo
nizka cena.

TVORNICI GLASBIL

PRODAJALNA:

MEINEL & HEROLD
MARIBOR, TRG SVOBODE 6

Galo se
copate
snežni tevilji

Eksportna hiša „LUNA“ lastnik Albin Pristernik

Samo na Aleksandrovi c. 19

MARIBOR

Samo na Aleksandrovi c. 19

Igrate
sanke, vo-
zički za punčke

Za Božič kakor tudi za bližajočo se **Novo leto** imam preskrbljeno veliko zalogo in sicer: **nogavice**
za otroke, par od Din 5.— naprej, črne, rujave, drap, sive in bele barve, **moške nogavice** od Din 5.—
naprej, **damske nogavice** od Din 7.— naprej, flor-nogavice od Din 12.— naprej. — Za dobro blago jamčim! Nadalje
nudim **vezeno meter** od Din 75.— naprej, **žipke meter** od Din 1.— naprej, **svilene trake meter** od Din 1.—
naprej. Vse vrste **sukanca**. **Volnene pletenine-vezene, šivanke, gumbe** in druge potrebščine za krojače
in šivilje, po brezkonkurenčnih cenah. — **Lastna pletilnica in predtiskarija**. — Otroški jopiči s čepicami Din 40.—
jopiči za dečke Din 45.—, jopice za dame Din 55.—, moški jopiči Din 75.— vse iz čiste volne.

Specijalna izložba vseh vrst okraskov za božična drevesa.